

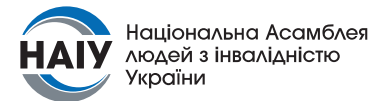


momentum
wheels for humanity

Новації та зміни в законодавстві з питань інвалідності

(ухвалені акти та оприлюднені новини
протягом грудня 2025 року - січня 2026 року)

28 січня 2026 року
м. Київ





Державний бюджет України на 2026 рік (пенсії)

Акти та
проекти
актів
Верховної
Ради
України

З 1 січня 2026 року в Україні набрали чинності норми Закону України «Про Державний бюджет України на 2026 рік», якими передбачено підвищення основних соціальних стандартів. Це, зокрема, вплинуло на розміри пенсійних виплат та окремих надбавок.

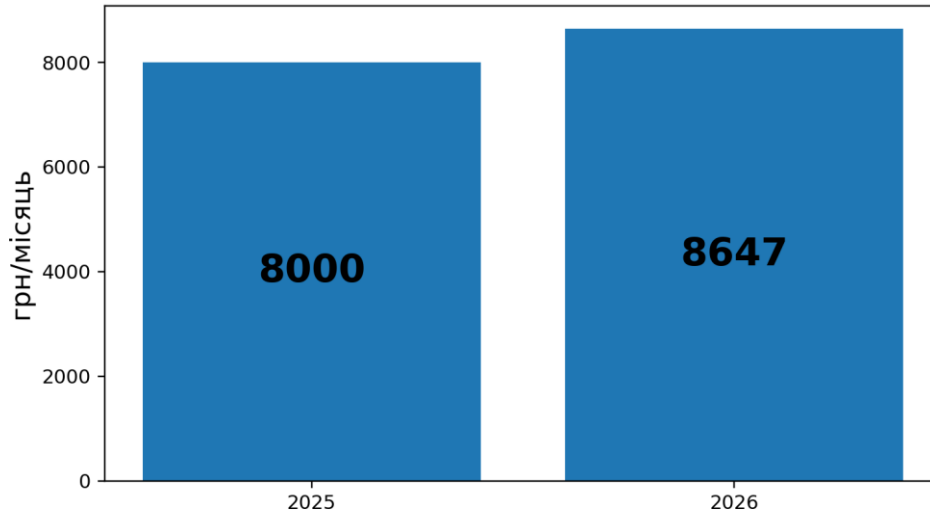
З початку року мінімальну заробітну плату встановлено на рівні 8 647 грн (раніше – 8 000 грн). Зміна цього показника є підставою для перерахунку мінімального розміру пенсії для непрацюючих осіб віком від 65 років, які мають повний страховий стаж (30 років для жінок та 35 років для чоловіків). З 1 січня 2026 року така пенсія не може бути меншою за 3 458,80 грн, що становить 40% мінімальної заробітної плати.

Також у зв'язку зі зростанням мінімальної зарплати збільшено щомісячні грошові виплати для людей, які мають особливі заслуги перед Батьківщиною, зокрема Героям України, кавалерам державних орденів Богдана Хмельницького, «За мужність», Княгині Ольги та особам, нагородженим відзнакою Президента України «Хрест бойових заслуг».



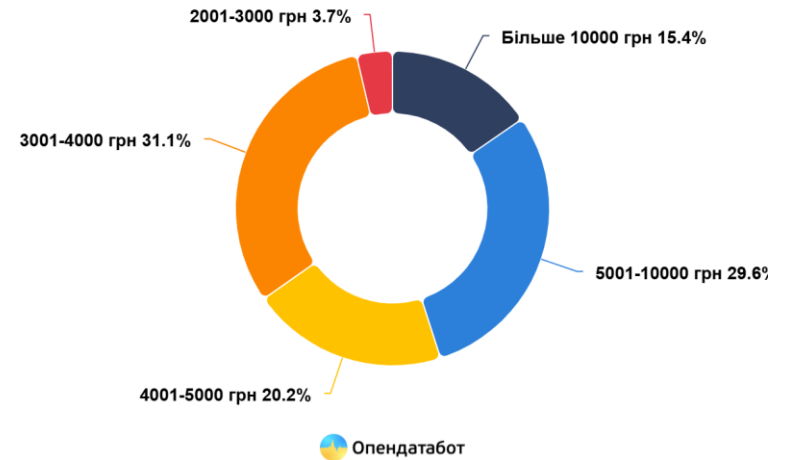
Державний бюджет України на 2026 рік

Мінімальна заробітна плата (місячна), 2025–2026



Які пенсії отримують українці?

Дані ПФУ, станом на 01.01.2026



© 2026 Опендатабот — відкриті дані



Державний бюджет України на 2026 рік (пенсії)

Акти та
проєкти
актів
Верховної
Ради
України

Відповідно до статті 7 Закону про Державний бюджет на 2026 рік, з 1 січня підвищено прожитковий мінімум для людей, які втратили працездатність – з 2 361 грн до 2 595 грн (на 234 грн). Це стало підставою для перерахунку мінімального та максимального розмірів пенсій, а також надбавок, підвищень і доплат, розмір яких залежить від прожиткового мінімуму. Відтак:

- мінімальна пенсія за віком для непрацюючих пенсіонерів із повним страховим стажем зростає до 2 595 грн;
- максимальний розмір пенсії становить 25 950 грн (10 прожиткових мінімумів).

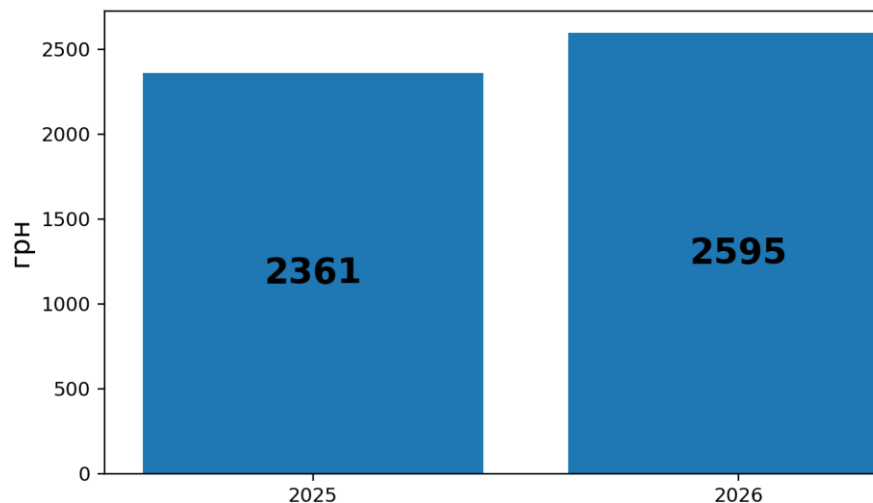
Для непрацюючих пенсіонерів, які мають страховий стаж понад встановлену норму (30/35 або 20/25 років), перераховано доплату за понаднормовий стаж. За кожен повний рік такого стажу пенсія збільшується на 1% від 2 595 грн.

Важливо! Працюючим пенсіонерам зазначені підвищення та доплати будуть враховані після звільнення з роботи.

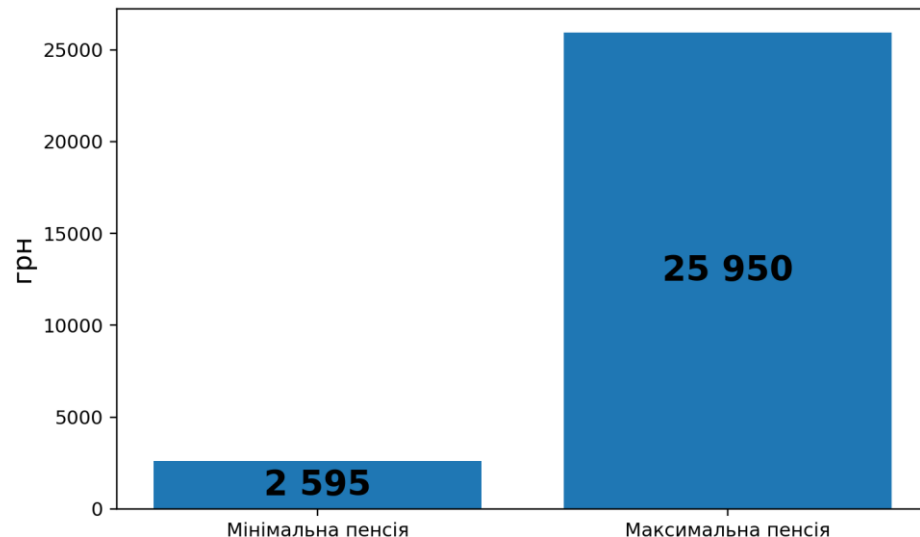


Державний бюджет України на 2026 рік

Прожитковий мінімум
для осіб, які втратили працездатність
2025–2026 роки



Розміри пенсій у 2026 році
(мінімальна та максимальна)





Подовжено години прийому громадян у сервісних центрах Пенсійного фонду України

У зв'язку зі зростанням кількості відвідувачів, які звертаються до територіальних органів Пенсійного фонду України, подовжено час роботи окремих сервісних центрів.

Так, у 42 сервісних центрах Пенсійного фонду України, які розміщені у великих містах (зокрема в Києві, Дніпрі, Харкові, Львові, Полтаві, Одесі), послуги надаються з 07:00 до 20:00.

Актуальну інформацію про режим роботи обраного вами сервісного центру Пенсійного фонду України можна дізнатись за посиланням: <https://www.pfu.gov.ua/kontakty/ter-organ/>

Щоб зробити візит до органів Пенсійного фонду України більш зручним, скористайтесь електронним сервісом «Запис на прийом»: <https://www.pfu.gov.ua/2166649-yak-na-vebportali-pensijnogo-fondu-ukrayiny-zapysatysya-na-pryjom-do-servisnogo-tsentru-fondu/>

Важливо! Подовжений графік прийому громадян діятиме впродовж усього періоду підвищеного попиту на послуги, які надаються органами Пенсійного фонду України.



Міністр Денис Улютін розповів про пенсійну реформу

Кабмін вже працює над пенсійною реформою. Українці у майбутньому отримуватимуть три пенсії замість однієї.

Про це в інтерв'ю [РБК-Україна](#) розповів Міністр соціальної політики, сім'ї та нацєдності Денис Улютін.

Ідея полягає в тому, щоб розбити виплати на три складові:

- солідарна система,
- спеціальні пенсії,
- накопичувальна частина.

Наразі, за словами Улютіна, навіть за однакового стажу роботи і рівня зарплати, українці отримують різні пенсії. А трирівнева система має це виправити та збалансувати ситуацію.

З чого складатиметься ваша пенсія?



Солідарна:

Базова виплата (соціальна допомога) + Страхова частина (скільки вніс — стільки отримав)



Професійна:

Заміна спецпенсіям. Фінансується коштом підвищеного ЄСВ для окремих професій



Накопичувальна:

Добровільні внески з "автоматичною підпискою"

Пенсія — це те, що ти заробив, а не подачка



Солідарна пенсія

Солідарна пенсія має залежати від внесків в солідарну систему. І за такого підходу, наприклад, пенсія вчителя із стажем 40 років виросте десь в півтора-два рази.

"Чим більше людина працювала, навіть на середню зарплату, то все одно в кінці отримає нормальну пенсію. І вона буде значно вища, ніж зараз", – сказав він.

Також може бути базова виплата, яка має покрити потреби тих людей, у яких немає достатнього страхового стажу.

"Вона буде визначатись бюджетом на відповідний рік і в ідеалі має забезпечити базовий прожитковий мінімум", – сказав Улютін та уточнив, що наразі прожитковий мінімум у розмірі 2595 гривень не є фактичним.

Професійна (спеціальна) пенсія

За планом Кабміну, існуючі спецпенсії залишаться, але вони не мають платитися з солідарної системи.

"Ти можеш вийти раніше на пенсію, якщо у тебе пільговий стаж, але до загального пенсійного віку з солідарної системи ти нічого не отримаєш. Виплати будуть тільки з професійної частини", - додав міністр.

За його словами, мають бути створені умови, коли буде враховуватися і професійний стаж, і загальний.

"По факту, ми рахуємо не роки проведення в професії, а суму коштів, які ти сплатив за цей час. Ми переходимо до іншого підходу формування пенсій. Пенсія - це те, що ти заробив", - наголосив міністр.

Щоб спеціальні пенсії перевести в професійні, треба щонайменше 13 років, якщо почати з 2026 або навіть з 2027 року.

Накопичувальна пенсія

Третій елемент реформи - добровільно накопичувальна пенсія. Ця частина не має бути обов'язковою.

Для накопичувального фонду, наприклад, вже з 2027 року можна почати робити відрахування додатково до ЄСВ, який платиться у солідарну систему.

"Ви можете від цього відмовитись. Але це призведе до того, що ваша пенсія буде на більш низькому рівні", - пояснив Улютін.



Проект Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про основи соціальної захищеності осіб з інвалідністю в Україні» щодо удосконалення механізму забезпечення розумного пристосування» (реєстр. № 14389 від 21.01.2026)

Акти та
проекти
актів
Верховної
Ради
України

Мета законопроекту Законопроект № 14389 полягає у забезпеченні реалізації прав людей з інвалідністю на працевлаштування та оплачувану роботу, що гарантовані Конституцією України, національним законодавством і міжнародними договорами України, на рівні з іншими людьми, недопущення їх дискримінації шляхом удосконалення механізму здійснення розумного пристосування, зокрема для забезпечення рівних можливостей для реалізації права на працю, отримання роботи, просування по роботі (службі).



Проект Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про основи соціальної захищеності осіб з інвалідністю в Україні» щодо удосконалення механізму забезпечення розумного пристосування» (реєстр. № 14389 від 21.01.2026)

Акти та
проекти
актів
Верховної
Ради
України

Проект Закону передбачає внесення змін до ЗУ «Про основи соціальної захищеності осіб з інвалідністю в Україні» з метою удосконалення механізму забезпечення розумного пристосування. Зокрема, встановлюється обов'язок роботодавця здійснювати заходи розумного пристосування на всіх етапах трудових відносин за заявою особи з інвалідністю для забезпечення рівних можливостей у працевлаштуванні, професійному навчанні та кар'єрному розвитку.

Відмова у наданні розумного пристосування допускається лише у разі створення непропорційного або невинновданого тягара з урахуванням необхідних ресурсів, вартості заходів, можливості отримання фінансової підтримки та очікуваної користі для працівника і роботодавця. Обов'язок доведення такого тягара покладається на роботодавця. Потреба у пристосуванні може підтверджуватися індивідуальною програмою реабілітації, а людина з інвалідністю має пріоритетне право визначати необхідні заходи.



Проект Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про основи соціальної захищеності осіб з інвалідністю в Україні» щодо удосконалення механізму забезпечення розумного пристосування» (реєстр. № 14389 від 21.01.2026)

**Акти та
проєкти
актів
Верховної
Ради
України**

Фінансування заходів здійснюється за рахунок власних коштів роботодавця, бюджетів різних рівнів, державних фондів соціального захисту та програм сприяння зайнятості. Передбачається компенсація витрат або надання дотацій відповідними органами влади. Право на отримання такої підтримки мають також люди з інвалідністю — підприємці та люди, що здійснюють незалежну професійну діяльність.



Проект Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про державну соціальну допомогу особам з інвалідністю з дитинства та дітям з інвалідністю» щодо формування комплексної державної підтримки та підвищення соціальних гарантій для сімей з особами з інвалідністю» (реєстр. № 14191 від 05.11.2025)

Акти та
проекти
актів
Верховної
Ради
України

1. Скасування державної соціальної допомоги для людей з інвалідністю з дитинства III групи (правка № 24).

Представники Міністерства соціальної політики, сім'ї та єдності України аргументують необхідність цього кроку тим, що люди з інвалідністю III групи «не є непрацездатними».

У випадку ухвалення цієї норми нововведення може мати вплив на близько сто тисяч людей з інвалідністю.



Проект Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про державну соціальну допомогу особам з інвалідністю з дитинства та дітям з інвалідністю» щодо формування комплексної державної підтримки та підвищення соціальних гарантій для сімей з особами з інвалідністю» (реєстр. № 14191 від 05.11.2025)

2. Впровадження тотального контролю за витратами людей з інвалідністю (правка № 24).

Акти та
проекти
актів
Верховної
Ради
України

Пропонується наділити Уряд повноваженнями затверджувати виключний перелік товарів, робіт і послуг, на які людина з інвалідністю може витратити свою допомогу.

Позиція представника Мінсоцполітики, яке підтримує цю норму, ґрунтується на необхідності дотримуватися принципу «цільового використання коштів».



Урядові рішення

Акти та
проекти
актів
Кабінету
Міністрів
України

Постановою Кабінету Міністрів України від 31 грудня 2025 р. № 1805:

- затверджено [Порядок надання допомоги при народженні дитини](#). Цей Порядок визначає механізм призначення і виплати допомоги при народженні першої та кожної наступної дитини у розмірі 50000 гривень органами Пенсійного фонду України;
- викладено в новій редакції [Порядок призначення і виплати державної допомоги сім'ям з дітьми](#). Цей Порядок визначає умови призначення і виплати таких видів державної допомоги сім'ям з дітьми, передбачених [Законом України](#) "Про державну допомогу сім'ям з дітьми".

Постановою Кабінету Міністрів України від 31 грудня 2025 р. № 1808 затверджено [Порядок реалізації програми державних гарантій медичного обслуговування населення у 2026 році](#). Цей Порядок визначає особливості реалізації програми державних гарантій медичного обслуговування населення у 2026 році.



Урядові рішення

Акти та
проєкти
актів
Кабінету
Міністрів
України

Постановою Кабінету Міністрів України від 14 січня 2026 р. № 64 затверджено [Порядок організації надання соціальних послуг, ведення випадку та визначення чисельності соціальних менеджерів, відповідальних за забезпечення та ведення випадку](#). Це ключовий документ, який оновлює систему надання соціальних послуг в Україні, включно з новими підходами до оцінювання потреб та ведення випадків.



Урядові рішення

27 січня 2026 року відбулося обговорення проекту постанови Кабінету Міністрів України «Про внесення змін до деяких постанов Кабінету Міністрів України щодо оцінювання повсякденного функціонування», розробленого МОЗ. Серед проблемних питань:

Акти та проєкти актів Кабінету Міністрів України

- наявність у прокурорів і слідчих права та можливості направляти на проведення перевірки обґрунтованості рішень МСЕК та ЕКОПФО;
- квазіпроцедура проведення перевірки обґрунтованості рішень МСЕК та ЕКОПФО (перевірка здійснюється за постановою Уряду 1317, що скасована, а документи видаються за чинною постановою 1338);
- людина не інформується про проведення перевірки обґрунтованості рішень МСЕК та ЕКОПФО щодо неї;
- позбавлення частково або повністю пенсій або інших виплат за результатами перевірки обґрунтованості рішень МСЕК та ЕКОПФО.



Міністерство розвитку громад та територій України

Стартував відбір громад до другої черги проєкту «Рух без бар'єрів»

Мінрозвитку розпочинає прийом пропозицій від громад для участі другій черзі проєкту «Рух без бар'єрів».

Ініціатива передбачає створення безбар'єрних маршрутів у громадах та є частиною системного підходу до формування доступного середовища.

Йдеться про облаштування цілісних транспортно-пішохідних шляхів. Вони поєднають соціально важливі об'єкти щоденного користування — від закладів освіти й охорони здоров'я до житлових об'єктів, громадських сервісів та бізнесу. Доступними маршрутами зможуть безперешкодно користуватися всі мешканці — зокрема люди з інвалідністю, маломобільні групи населення, батьки з маленькими дітьми та люди старшого віку.

У першій черзі проєкту у 2025 році до ініціативи долучилися 15 пілотних громад з різних регіонів України. Загальна протяжність безбар'єрних маршрутів у містах та селищах склала близько 100 кілометрів, а до маршрутів увійшло понад 700 об'єктів, які зазнали змін в межах проєкту.



Міністерство розвитку громад та територій України

Акти та
проєкти
актів
Кабінету
Міністрів
України

Наказом Мінрозвитку від 20 січня 2026 р. № 94 затверджено [Методичні рекомендації з питань формування безбар'єрного середовища для житлових і громадських будинків](#). Метою цих методичних рекомендацій є надання пропозицій щодо облаштування відповідно до вимог доступності загальнодоступних місць та квартир у наявних житлових будинках спальних мікрорайонів.

РОЗРОБЛЕНО: ТОВ «НДПІ БУХТЕХЕКСПЕРТИЗА» на виконання науково-технічної розробки за договором № 57 від 13.10.2025

РОЗРОБНИК: Тетяна Жидкова, радник ГС «ВГО «НАІУ» з питань доступності, кандидат технічних наук, доцент



Європейська економічна комісія ООН (UNECE) разом із проєктом «Інтегроване міське відновлення в Україні (JGURA)» за підтримки GIZ Ukraine запрошують на вебінар «Планування з урахуванням потреб людей з інвалідністю та стійкі міста», що відбудеться 29 січня 2026 року об 11:00–13:30.

Реєстрація за [посиланням](#).

Це розмова про міста, які обіймають. Про вулиці, якими можна йти — незалежно від темпу. Про простори, що не змушують просити дозволу на життя.

У дискусії візьмуть участь представники Мінрозвитку, UNDP Ukraine, Глобального фонду інвалідності та EDF. Говоритимуть про залучення людей з інвалідністю до ухвалення рішень, про мобільність, про доступність публічних послуг — не як про конкретну архітектуру щоденного життя.

Мета вебінару — посилити залучення людей з інвалідністю у процесі відбудови українських міст, узгодивши ці зусилля з Конвенцією про права людей з інвалідністю, Цілями сталого розвитку та принципом «Нікого не залишити осторонь».

До розмови долучаться українські політики, правозахисники, представники громадських організацій та міські планувальники — зокрема з міст-партнерів JGURA: Львова і Рівного. Вони поділяться реальними кейсами, помилками, відкриттями й рішеннями.



Міністерство юстиції України

Безбар'єрність у роботі органів ДРАЦС: рівний доступ до державних сервісів

Забезпечення безбар'єрності є важливим напрямом державної політики та складовою захисту прав людини. У сфері ДРАЦС це означає створення умов, за яких кожен громадянин може отримати правничі послуги — незалежно від віку, стану здоров'я, фізичних можливостей чи комунікаційних потреб.

Безбар'єрність у ДРАЦС — це:

- фізично доступні приміщення (пандуси, кнопки виклику, зручні входи та зони очікування);
- зрозуміла та коректна комунікація без надмірної термінології;
- цифрові сервіси й можливість дистанційного отримання послуг;
- підготовлені працівники, які враховують потреби різних людей.

Для людей з інвалідністю законодавством передбачені спеціальні механізми:

- якщо людина не може підписати заяву — це можливо зробити у присутності свідка;
- для людей з порушеннями зору текст документів зачитує працівник ДРАЦС;
- люди з порушеннями слуху чи мовлення можуть скористатися послугами перекладача жестової мови, зокрема онлайн.

Докладніше: <https://is.gd/CHZYfj>



У Києві вже тривають щомісячні виплати матеріальної допомоги для тих, хто потребує підтримки найбільше. Для більшості отримувачів виплати продовжено автоматично, без додаткових звернень.

Хто може отримати допомогу: діти-сироти; діти з інвалідністю; люди з інвалідністю з дитинства; люди з інвалідністю I-II груп, які отримують державну соціальну допомогу.

Щоб отримувати щомісячну виплату, необхідно перебувати на обліку в Головному управлінні Пенсійного фонду як отримувач державної допомоги або пенсії.

Якщо ви ще не оформляли допомогу — це можна зробити зараз.

Розміри щомісячних виплат у 2026 році:

- 2500 грн — для дітей з інвалідністю підгрупи А, дітей-сиріт, осіб з інвалідністю I групи підгрупи А
- 2000 грн — для дітей з інвалідністю, осіб з інвалідністю I групи та одержувачів допомоги у зв'язку з тяжкими захворюваннями
- 1200 грн — для осіб з інвалідністю II групи

Якщо вам потрібна консультація або допомога з оформленням виплат, звертайтеся до

[Департамент соціальної та ветеранської політики КМДА](#) : просп. Любомира Гузара, 7.

+380(44)366-59-40



Офіс військового омбудсмана

27 лютого 2026 року офіційно розпочав роботу Офіс Військового омбудсмана.

Офіс Військового омбудсмана — постійно діючий допоміжний орган, утворений Президентом України для демократичного цивільного контролю за сектором безпеки та оборони.

Скарги замість звернень: Відтепер Офіс Військового омбудсмана розглядатиме не звернення, а скарги від військовослужбовців. Процес триватиме не 30 днів, як раніше, а 10 днів. А у разі загрози життю та здоров'ю військовослужбовця на реагування є три дні.

Перевірки: Команда Офісу має повноваження проводити повноцінні перевірки у військових формуваннях.

Невідкладний прийом: Військовий омбудсман має право на невідкладний прийом з боку керівників органів державної влади, органів військового управління, командирів військових формувань.



Офіс військового омбудсмана

До призначення Військовим омбудсманом Ольга Решетилова (Кобилінська) майже 10 місяців обіймала посаду Уповноваженої Президента України з питань захисту прав військовослужбовців та членів їхніх родин, що передбачала дорадчу та координаційну ролі. Водночас разом із Офісом Президента та Головним управлінням захисту прав військовослужбовців МОУ Ольга Решетилова працювала над законопроектом «Про Військового омбудсмана» (ухвалений 17 вересня 2025 року).

Куди звертатися?

На електронну пошту skarha@milomb.gov.ua

Невдовзі запрацює гаряча лінія та можливість подати скаргу в застосунку Армія+.

«Наступний крок — ухвалення закону, який передбачатиме адміністративну відповідальність за невиконання законних вимог Військового омбудсмана. Я і вся команда Офісу усвідомлюємо покладену на інституцію відповідальність, високі очікування та увагу до нашої роботи. Ми вдячні за підтримку, готові дослухатися до конструктивної критики й відкриті до співпраці», — прокоментувала Військовий омбудсман Ольга Решетилова.



ДЯКУЄМО ЗА УВАГУ!

Ця презентація стала можливою завдяки щирій підтримці американського народу, наданій через Уряд США. Зміст є відповідальністю Моментум Вілз фор Хьюменіті і не обов'язково відображає погляди Уряду США.